

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 234. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1913. október 11.

Sajtóvasárnap előtt.

Mikor a jó lapra költünk, akár csak Isten oltárára tennők le adományainkat, — ezekkel a szavakkal klasszikus formában fejezett ki egy nagy igazságot Székesfehérvár püspöke, aki maga is író és újságíró s harcosa annak a tollnak, melynek döntő szerepe van az új Magyarország kialakulásában. Igazság ez, nemcsak azért, mert szoros kapcsolat van a sajtó s az egyház között; nemcsak azért, mert a jó sajtó által hódítjuk vissza az ellenségeket s közönyösöket a vallás számára, hanem mert az is egyik önzetlen kapcsolat, mely a mindennapi életet egybefüzi az egyház életével. Hiszen mit sem ér a vallásosság, ha erkölcsöt nem érlel s ha a hit eslekedetek nélkül zárkózik el akkor, amikor körülötte a szellemi áramlatok kiméretlen versenye alkot és rombol. Hányan érzik át ezt az igazságot? Hány katolikus szívében rezdül meg a lelkiismeret hurja, mikor Isten oltárától messze elkerülve oda teszi le adományait, ahol meg akarják szüntetni a kapcsolatot az élet s a vallás, a sajtó és az egyház között?

Nem akarunk most rekriminálni s szemrehányással mutatni arra, hogy akik ez igazságot át nem érzik, csak kényelmes kibuvót keresnek a kötelességek teljesítése alul, hogy akik elkerülik Isten oltárát, midőn tettekről van szó, önzésükben nem látják be, hogy önmaguk ellen vétének. Senki se jöjjön nekünk azzal, hogy kötelességei nincsenek, hogy olvasó és sajtó között a rideg üzleti szempontokon kívül nincsen más kapcsolat, hogy a sajtó ad, a közönség vesz s hogy ebből a pusztán adás-vevésből a dolgok materiális rendjénél fogva hiányozni kell az er-

kölesi tartalomnak. Mert vannak kötelességek s mert a kötelességek teljesítése a legnagyobb közérdek, amit tetszetős jelszavakkal elleplezni bűn azok ellen, akiket kötelességeink teljesítésével megmenthettünk volna a vallás, a lelki egyensúly, a társadalmi béke s az alkotó munka számára. Nemcsak a magam érdeke, hogy vallásos legyek, de az én vallásosságom a társadalom érdeke is. Nem csak a mások, hanem a magam érdekében is kell dolgoznom és áldozatot hoznom, hogy mások vallásosak legyenek. A magam szempontjából s józan önzés, a társadalom szempontjából az áldozatos önzetlenség követeli, hogy kapcsolatot teremtsünk a vallás és élet között s a sajtóban megépítsük azokat a csatornákat, melyek a szolidaritás érzelmeit, a közös érdek felismerését a meggyőzés argumentumait, a védelem fegyvereit hintik szét a társadalom organizmusában. Ha igaz is az, hogy az emberek rosszszak és bűnösök, a társadalom mégis csak jó és erényes s ebből a jóságból és erényből kell megszerveznünk az egyesek javulásának és megtérésének fegyverzetét.

Ezeket az igazságokat kellett előre bocsátanunk a közeledő sajtóvasárnap alkalmából s ezeket kellett megismételni akkor, amikor a nagyváradai lat. szert. egyházmegye templomaiban fel fog esendülni a kötelességek teljesítésének intó szava. Ismételjük-e most, hogy mi a sajtó s mi főként nekünk katolikusoknak? Ismételjük-e, hogy ellenfeleinkkel szemben, akik tudják, hogy a betű öl s a szerint is élnek vele, a magyar katolicizmus sajtójára vár annak a kultur igazságnak bebizonyítása, hogy a betű éltet s a betűkből, a sajtóból áradhat szét a mi igazságainknak, szent vallásunknak tiszta levegője? Ismételjük-e, hogy a sajtó nagyhatalom, melyet ott a tulsó táborban nem annyira a meggyőződés, mint inkább a divat, az anyagi érdek s az egyház gyűlölete irányít ellenünk? Régi, köznapi igazságok ezek, régóta hirdeti a Katolikus

Sajtóegyesület s köznapivá tette ezeket a mindennapi élet, mely óráról-órára, peréről-perere bizonyította, hogy a szerint tudunk megállni a küzdelemben, amilyen mértékben miénk lehet a sajtó hatalma. A sajtóegyesület joggal számít sajtóvasárnapon a templomok közönségére, melyet a sajtó kulturhatalmával megóvni s általa a közönyösöket visszahódítani akarja. Hódító és védelmi munka az, amit a Katolikus Sajtóegyesület akar. S ha van erre joga annak a sajtónak, mely a maga anyagi erejét szintén a szolidaritásban keresi, annál nagyobb joga van erre a Katolikus Sajtóegyesületnek, melynek eszközeiből hiányzik a terrorizmusnak, a lelkiismereti sznobizmus megtagadásának, az önző párt vagy hatalmi célzatnak minden fegyvere. A keresztény igazságokon épült társadalomban és civilizációban keresztény igazságokat hirdetni nemcsak jog, de kötelesség is. Ebben a Katolikus Sajtóegyesületet csak az támadhatja, aki a társadalom alapelvei ellen tör, s csak az mellőzheti, akinek közömbös lelkét nem érinti meg egy pillanatra sem a meghatódás arra a gondolatra, hogy érette s az ő javáért is dolgoznak mások, hogy annak a sok önfeláldozásnak, küzdelemnek eredményeiben és áldásaiban ő is részesül. A sajtóvasárnap seregszemléje a jó katolikusoknak, akiknek lelkében eleven erővel él az öntudat; a gazdagok aránya, a szegények fillérje egy-egy vallomás, amellyel, hogy nemcsak vallásosak tudunk lenni, de átérző katonái is a tettek katolicizmusának.

Miért lenne hitványabb, önzőbb, lelketlenebb a keresztény igazságokat megvetőbb a katolikus, mint az ellenfél, aki ismerve nagy igazságaink erejét, azokkal szemben áldozni, önfeláldozóan dolgozni tud? A szellemi áramlatok kiméretlen harca foly szerte az országban s e harcban csak a katolikusok maradnának tétlenül, akiknek hite meg-

Idény cikk-árusításunk alkalmával különböző női fél cipőt csinos formában és izléses kivitelben 30—40% engedménnyel azaz páronként 8 K egységárban adunk el.

Turul cipőgyár

r.-t.

Nagyvárad Kossuth-utca, Sas-épület.

győződése, történelmi hivatása körül folyik a háború? Csak mi nézők összetett kezekkel ezt a küzdelmet, holott a mi kapuinkat dönteti az ellenfél szervezett tábora? Ki hinné ezt? Ki hinné, hogy egy kis áldozatra sem nyílik meg a szív és elme akkor, amikor ész és érzés parancsolja, hogy sajtót teremtsünk és állítsunk csatasorba; amikor napról-napra látnunk kell, hogy az a sajtó, mely ellenünk van, melynek pompás fegyvertárában a modern harciesszközök csillognak, csak a katolicizmus romjain teremtheti meg azt a világot, amitől minden katolikusként el kell borzadnia. A jelszó, hogy adjanak a gazdagok, igaz, de adjon gazdag és szegény és mindenki filléreiből, épüljön fel az a sajtószervezet, ami mindenképp való. A sajtóvasárnap ünnepi hangulatában kapcsolja össze a lelkeket és szíveket a nagy és egyetemes katolikus szolidaritás öntudata, adjunk fegyvert a sajtó kezébe, mely méltó ahhoz, hogy szent vallásunk társadalom fentartó igazságait a katolicizmus nagyszerű multjához méltó erővel tartsa fenn a jövődök számára. Öseink önfeláldozása tartotta fenn mi számunkra azt, aminek fenntartását a jövődök tőlünk várja és követeli. (kfm.)

A vezérkari főnök a külügyminiszternél. Bécsi tudósítónk jelenti, hogy báró Conrad vezérkari főnök tegnap délelőtt meglátogatta a külügyminiszterium palotájában gróf Berchtold közös külügyminisztert és hosszabb ideig tanácskozott vele.

VERDI-ÉVFORDULÓ.

Száz éve annak, hogy a világra jött a világ legnépszerűbb zeneszerzője, Verdi József. Az egész operairodalomban az ő operái a legelterjedtebbek, minden ország minden színpadán játsszák azokat, a legnagyobb énekesek legkedvesebb szerepeit ő írta, hetven év óta uralkodik a műsorokon. Erős drámai érzéke, páratlan dallambősége, a régi eszközökkel is nagy kifejező képessége föléje helyezi őt nemcsak elődeinek, hanem utódainak is. Ő a maga irányának felülmúlhatatlanul legnagyobb képviselője, aki utána nagyot akart alkotni, annak egész más irányba kellett haladnia. Így keletkezett a veristák tábora (Mascagni, Leoncavallo, Puccini) amely azonban korántsem halad olyan biztos alapon, mint Verdi, mert ők egy pár mesteri alkotás után a tulzó modern irányba süllyednek.

Kevés embernek adatott meg, hogy késő agykoráig tehetségben mindig csak gyarapodjék és semmi visszaesést ne mutasson. Verdi ilyen volt. Nabukodonozortól Falstaffig ragyogó és folyton emelkedő volt a pályafutása és anyagi elismerésekben bő-

A BALKÁNRA.

Az örökké forrongó Balkánon még jó ideig aligha lesz csend és béke, jóllehet, hogy az albánok lázadását már leverték.

A török leszerelésről érkezik hír, de ez a hír még korai, mert a török-görög viszálykodás még sok bajt okozhat.

Leverték az albánokat.

Belgrad, okt. 10.

A megvert albán csapatok mindenütt visszavonulóban vannak. Albánia belső vidékei felé. A montenegrói határ ellen intézett támadást szintén visszaverték a montenegrói csapatok. Az utolsó harcokban Prizrend körül az albánok kétezer halottat és sebesültet veszítettek. A szerbek sok fegyvert és municiót foglaltak el.

Hírlik, hogy a debari hareban megsebesült Issa Boljetinac, a híres albán vezér, sebeibe belehalt.

A szkupstina pénteki ülésén felolvasásra került az ifju radikálisok interpellációja az albán támadás ügyében.

Monasztir vidékén kétszázötven bolgár komitási esett el és ugyanennyi került szerb fogságba. A foglyok között van Radev bandavezér is.

Szerbia a kétszázötven milliós korona kölcsövre husz millió korona előleget kapott.

Félnek a háborútól.

Szaloniki, okt. 10.

Lépten-nyomon csak arról beszél a város lakossága, hogy újból kitér a háború. Pedig a görög katonaság, az itteni csapatok hangulatából következően, nem nagyon lelkesedik érte. Az evzonok lázadása komoly figyelmeztetés az athéni kormánynak, hogy a sereg már belefáradt a hadakozásba. Szalonikiban nyomott a hangulat, a mihez az is hozzájárul, hogy a hadiállapot nagyon szigorú. Tilos nyilvánosan politizálni, mindenütt detektívek és besugók

velkedve, kortársai páratlan szeretetével és rajongásával körülveve fejezte be tevékeny életét.

Ma az egész világ Verdi századik születésnapját ünnepli, ezer és ezer helyen játszó a mai napon az ő operáit, méltatják az érdemeit. Nagyon szeretünk volna mi is egy operát hallani, de hát a baritonistánkat elvitték katonának, különben sem tud egy operát sem, bariton nélkül pedig nem lehet Verdi-operát adni. Az igazgató azért megemlékezett a jubileumról és a műsorra tűzött olasz dráma előtt két számot szentelt a nagy zenész emlékének.

Először a zenekar a Nabukodonozor operának, amelylyel Verdi első nagy sikerét aratta, nagyszabásu nyitányát játszotta el Várad Aladár vezetésével nagy precizitással. Utána Verdi legnagyobb egyházi művéből, a híres Requiemből énekelt egy terzetet az énekar zenekar kísérettel (Lux aeterna . . .). A komoly, fájdalmas motívumokat a kar meglepő finomsággal juttatta érvényre. Várad Aladár erős kézzel tartotta együtt az ének- és zenekart s így a siker teljes volt. Az ilyen komoly karének nemcsak szép s a közönségnek rendkívül tetszik,

ólálkodnak, az utolsó napokban több mint kétszáz városi polgárt vittek börtönbe, mert az volt a bűnük, hogy politikáról beszéltek. A kereskedelem pang, senki sem mer üzletbe bocsátkozni, míg el nem mult a háborus veszedelem Görögország és Törökország között.

Leszerelnek a törökök.

Konstantinápoly, okt. 10.

A porta utasította Izzed pasa főparancsnokot, hogy kezdje meg a leszerelést. Tegnap délelőtt tíz órakor a hadügyminiszterium udvarán több kivégzés volt. Közük volt Resid hadnagy. Ez a fiatal tiszt átszőkött a bolgárokhoz és mikor a török sereg visszafoglalta Kirkkilissét, mint árulót hozták ide.

A földgázszakértő hazautazott.

Az erdélyi gázterület megvizsgálására idehívott amerikai szakértő Alten S. Miller hazautazott. Clappé, a másik szakértő, aki a geológiai munkálatokat végezte el, már néhány hete itt hagyta Magyarországot, de Miller, aki a kihasználás és kereskedelem szempontjából végezte vizsgálatait és számításait, csak tegnap lett kész terjedelmes munkájával, amelybe Clappé is bele van foglalva. Miller jelentését a földgáz kihasználására alakult szindikátus utján a pénzügyminiszternek adják át, akinek a kezében van a döntés arra vonatkozólag, hogy ki kapja meg a földgáz üzletet.

Értesülésünk szerint a miniszterium bizottságot küld ki, amely tárgyalás alá veszi az amerikai véleményt s megvitatja annak minden részletét. A bizottságnak néhány műegyetemi tanár, néhány magyar geológus lesz a tagja és ha ez a bizottság az amerikai véleményre vonatkozó észrevételeit megtette, csak azután következhetik el a döntés ideje.

de az énekar izlését és előadáskétségét is nagyon fejleszti, azért nem ártana más-kor is hasonló kardalokat előadni. —ő.

ASSUNTA SPINA.

Ha már Verdi-operát nem tudott a szintársulat előadni, hát legalább Verdi emlékezetére olasz drámát adtak elő, Salvatore di Giacomo: Assunta Spina című olasz történetét. Hogy honnan sikerült ezt a talán legjobban olasz népszínműnek klasszifikálható darabot kihalászni, az egyelőre titok. Maradjon is az s amíg jobb termékei is vannak az olasz irodalomnak, addig csak jobb lesz azokat bemutatni a közönségnek, az Assunta Spina-féle népdramáknak pedig békét hagyni. Olaszországban talán tetszenek az ilyen rémes históriák, amelyek súlyos testi sértéssel kezdődnek, hűtlenséggel folytatódnak és orgyilkossággal végződnek. A mi közönségünk nem szereti a rémdramákkal borzongatni a hátát. Pedig egyébként a maga szempontjából elég jól megirt darab s ha van közönség, amely a rémdramákban élvezetet talál, az ezt a rövid kétfelvonásost bizonytalán értékelni tudja. *Mi azt értékeltük benne, hogy

Nyári amerikai cipők a legszebbek

REINNÁL Rákóczi-ut.

Telefon 10-74.

Miller véleményében konstatálja, hogy a gázterület még nincs teljesen feltárva, csak gázdomokról beszél és hosszabb szolgáltatási időt helyez kilátásba. Szerinte fokozatosan lehet csak gázvezetékét Budapestig vinni, hogy az óriási költségek rentabilisak legyenek.

Repülőgép a Szaharán.

Egy francia aviatikus, Cheutin, aki a francia gyarmatokon ugynevezett felderítő repüléseket szokott végezni, elhatározta, hogy egész terjedelmében végigrepüli a Szaharasivatagot.

Cheutin gondoskodni kíván arról, hogy különösebb baj ne érje. Ezért olyan repülőgépet készítettek, amely alkalmas lesz arra, hogy a forró homoksivatag felett elszállhasson, de arra is, hogy súlyosabb terhekkel emelkedjék kívánt magasságba, miután Cheutin másod-, esetleg harmadmagával fog felszállani s nagymennyiségű benzinkészleten kívül mindenféle tudományos eszközöket stb. visz a levegőbe. Hogy nem fog hiányozni a kitűnő fényképező-gép, magától érthető.

Cheutin most utazott Párisba, hogy a repülőgép készítését ellenőrizze. A gép kétós fedelű lesz és legkevesebb ötszáz kiló horderejű az önsúlyon kívül. A Szahara átrepülésének utiránya az eddigi megállapítás szerint Biszkrától indul ki és In—Szaleh—Timbuktu—Kayeszen át Dakarba vezet.

Az utvonalt hosszúsága kerek négyezer kilométert tesz ki. Mindenesetre érdekes, hogy Cheutin merész vállalkozása mögött tulajdonképp a francia kormány áll, amely erkölcsi és anyagi támogatással mozdítja elő az aviatikus tervét. A kormány ugyanis már akkor, amikor Cheutin felvetette az eszmét és keresztülviteléhez támogatást keresett, be-

— csak két felvonás. Ha egy lett volna, még jobb lett volna.

Igaz, hogy akkor nem tudott volna a sok szereplővel mit csinálni. Annyi a szereplője, hogy egy színlapra alig férnek. Legáltalában tömeges hódolatot mutatott be a társulat Verdi emlékére.

Az előadás egészen helyesen, mint rémdrámát fogta fel Assuntát s úgy is hozta azt színre. Ha rémdráma, legyen az egészen. Tóth Elek határozottan hátborzongatóan forgatta a kést és szemeit. Etsey Emilia egészen megfelelő partnere volt a címszerepben. Angyal Ilka tragikus kitörései nem kevésbé megremegtették az érzékeny szíveket, mint Varsa Gyula gonosz intrikái. Ha azonban eredeti alakokat keresünk, akkor a színpadon folyton jövő-menő tengernyi sok szereplő közül kettő érdemel kiemelés, két kicsi szerep, de igen sikerült alakítás: Tompa vándor komédiása és Sik bamba rendőre. Egyébként a közönség a rémesnek szánt részeket többször elnevette s ez a jókedv áttragadt a szereplők egy részére is. Így aztán a rémdráma még mulatságot is okozott a hosszunapi küsszámú publikumnak.

Remélhetőleg a felhős égbolt miatt Verdi nem látta, hogyan rendeztek neki „stilszerű olasz” színházi ünnepet a Szigligeti-színházban.

látta a Szahara átrepülésének tudományos gazdasági és hadászati értékét.

Ha a repülés sikerül, akkor a kormány a repülést többször meg fogja ismételtetni s a Szaharára vonatkozólag megállapítandó eddig ismeretlen adatokat a francia állam, különösen pedig az afrikai gyarmatok javára értékesíteni fogja. Ha Cheutin merész elhatározását siker koronázza, az emberiség végre meg fogja ismerni a Szaharát, amely annyira titokzatosnak, átjárhatatlannak tűnt fel. Cheutin körülbelül december második felére tervezi repülését.

Nincs hely a katonai uszodának.

Tanácskozás a főkapitánynál.

A szorult pénzügyi viszonyok miatt az uszoda felállításának kérdésére is alszik, a többi városi dolgokkal együtt. A közönség pedig várja a jobb időket, amikor a város tanácsa megvalósítja a régi óhajt s felépíteti a régen nélkülözött fontos közegészségügyi intézményt: az uszodát.

A katonaság már sokkal komolyabban veszi az uszoda kérdését.

Még a nyár elején megkereste a katonai parancsnokság Nagyvárad városát, hogy jelöljön ki a Körözs partján alkalmas helyet, ahova a katonai uszodát elhelyezhetnék.

A hely kijelölése azonban nem olyan könnyű, mint azt sokan gondolják s éppen nem azon fordul meg, mint a városi uszoda létesítése, hogy a víz és a meder nem alkalmas az uszoda céljaira, hanem inkább közérköcsi és közszemérem tekintetében merülnek fel akadályok. A hadfiak részére ugyanis a katonai kincstár éppen nem gondoskodik fürdőző toilleteről még egy fügefalevél erejéig sem. A katonai uszoda egész felszerelése abból áll, hogy a kijelölt helyen a vízparttól pár méter távolságra egy deszkafalat emeltet s kész az uszoda.

Ilyet pedig a város belterületén nem engedélyezhet a hatóság s éppen ezért húzódik a kérdés olyan sokáig.

Pankolics Károly, a Bunyitay-ligeten levő uszoda tulajdonosa már korábban beadványt intézett a városhoz, amelyben ajánlatot tett, hogy jutányos áron vegye meg a város az ő uszodáját s annak felét bocsássák a katonaság részére, a másik felét pedig rendezzék be ingyenes népuszodának. Azóta a városházán pihent a kérdés.

Tegnap azonban Gerő Ármin rendőrfőkapitány hivatalos helyiségében tanácskozás volt, amelyen a katonai parancsnokság részéről két százados vett részt. A tanácskozásba Kőszeghy József városi főmérnököt is bevonták. Ezuttal ismét a katonai uszoda részére kijelölendő hely felett folyt az eszmecsere.

Gerő Ármin csak egy megoldást ismer, ha a katonai uszoda részére Várad-Velencén, a vasuti hidon túl jelölnek ki a Körözs partján megfelelő területet.

A katonai képviselők azonban ezt azért nem találják elfogadhatónak, mert nagyon

távol van a vártól és a katonai laktanyáktól. Szóba került a Pankolics Károly ajánlata is. A katonai kiküldöttek a Pankolics uszodát kicsinek tartják a katonaság részére. Kibérelni pedig azért nem lehet az uszodát, mert Pankolics egész napra nem bocsáthatja át a katonaság részére.

A tanácskozás ezuttal nem vezetett eredményre, s a tanácskozást folytatják.

ELHAMVADT TANYA.

Egy gyermek beleégett egy pajtába. Ötvenezer korona kár.

*

Tegnap délután borzalmas tűz pusztított Biharterebes község határában, ahol Weisz Ignác birtokosnak van a tanyája. Hatalmas terjedelmű tanya ez, mely fel van szerelve mindama kellékekkel, melyek egy jól berendezett gazdasághoz szükségesek. Csütörtökön délután alig tartózkodott odahaza valaki. Egy pár gyermek képezte a tanya lakosságát.

Két óra után — szép napos időben — egyszerre megkondukt a terebesi templom harangja s tüzet jelzett a tanyáról. Pár perc alatt talpon volt az egész lakosság. Mindenki sietett oltani a tüzet. A tanyáról távollévők hamarabb vették észre a nádfedeles házakról gomolygó fekete füstfelhőket és vörös lángnyelveket, úgy hogy mire a terebesiek odaértek, már ők se rényen dolgoztak a tűz elfojtása körül.

Hiába volt minden munka, a tűz oly rohamosan terjedt a nagy szélben, hogy oltásról szó sem lehetett. Egymásután borult lángba a dohánypajta, a magtár, az istálló és az ól. Nem kimélte a tűz Szabó Mihály gazda házat sem. Egy óra sem telt bele, már hatalmas lángtenger volt az egész tanya. Az emberek tehetetlenül állottak körül a tüzet és várták míg a szél alább hagy.

Javában dühöngött a tűz, mikor az emberek közül egyszerre kiugrott Szabó Mihályné és kezeit tördelve, szívet tépően kiáltozott.

— Istenem! A fiam! Bent van! Mentsek meg!

Előbb értelmetlenül bámultak az emberek az asszonyra s csak akkor tudták meg, hogy miről van szó, mikor Szabó Károly felvilágosította őket, hogy egy 5 hónapos kis csecsemő bent van az égő házban. Az anya ugyanis a községben volt elfoglalva és odahaza hagyta a gyermeket. Mire odaért, már lángban állott az épület.

— Mentsek meg!

Rimázkodott az asszony az embereknek, mikor azonban látta, hogy senki sem mozdul, kiugrott az emberek közül és az égő házak közé akart futni. Alig tudták visszatartani a szerencsétlen asszonyt.

Eközben rémesen pusztított a tűz. Egymásután dőltek sorba az épületek. Most a

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumi-harisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készíttetnek. Telefon 419

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

dohánypajta omlott össze, egy-két perc s reccogva omlik össze a Szabó Mihály háza. Hatalmas por és füstfelhő csap fel és az anya eszméletlenül rogyik össze. A tűz tovább pusztítja az épületeket.

Hajnali három óra volt már és még lángok táncoltak a tanya fölött. Keleten piroslott az ég, mikor a pusztulás helyén megjelenhettek az emberek. Kifáradt, sápadt emberek, kiket valósággal meggyötört a rémes éjszaka, most szinte egykedvűen fogtak a még lappangó tüzfészkek elfojtásához.

Elsőben is Szabó Mihály házába hatoltak be. Az épületből csak a falak maradtak meg.

A lakásban a tetőzet üszkös gerendái vegyest füstölögtek a szénre égett butorokkal. Félórai munka után megtalálták a kis öt hónapos gyermek hulláját is teljesen megszexesedve.

Péntek reggel a tüzet bejelentették a hatóságoknak, mely megállapította, hogy a pusztulás gondatlanság következménye. A kár ötvenezer korona, melynek egyrésze megtérül a biztosítás útján.

Egy jegyző kálváriája

Csődbe jutott a kezesség miatt.

Egy tisztos, javakorbéli uri ember állott tegnap a nagyvárad kir. törvényszék büntetőbírósa előtt. Vétkes bukás vétségével vádolta a királyi ügyész.

Az ügy, mint előrelátható volt, felmentéssel végződött, a büntető főtárgyalás is alig tartott néhány percig, azalatt az idő alatt azonban egy nyugodt, szép, gondtalan élet tragikumáról került le a lepel. Nem mintha olyan rendkívüli volna az eset, de éppen ez a história, ugy a nint ott a bíróság előtt a nyilvánosság szinpadára került, valahogy mélyebben, élesebb vonásokban rajzolódott a lelkünkre és az ítélőbírák is érezték, hogy egy hivatalosan csak egész egyszerű, szürke kis ügy szomorú kálváriát jelent arra nézve, aki aktív szereplője az esetnek.

Mert a száraz hivatalos aktából nézve csakugyan egyszerű az eset, amilyen minden napra jut legalább egy, a bírák elé: vétkes bukás.

Futó József bárándi jegyző szép vagyону, jómódu ember volt, aki a vagyон mellett a jegyzőséggel is megkeresett vagy 8-10,000 koronát. Emellett azonban birtok is volt. Teljesen adósság nélkül élt, a birtokai is tisztán állottak és egyszer, hirtelen, váratlanul mégis csődbe került, elvesztette a vagyonát.

Szathmáry Sándor és Szathmáry Antal, két unokatestvéreért, akik mindketten szintén birtokosok voltak, vállalt nagyobb kezességet. Ez a két testvér nagy lábon élt, fényesen, előkelően és az egész környéken gazdag ember hírében állottak. Minden jel arra mutatott, hogy ez a hit igaz is. Egy-

általán nem merte senki sem gondolni, hogy ez a gazdagság, csak látszólagos.

Egy alkalommal a nagybátyjuktól, Futó Józseftől, pár száz koronás váltóra kezességi aláírást kértek. A jegyző természetesen szó nélkül teljesítette a kérésüket. Később, mikor beálltak a súlyosabb pénzviszonyok, még nagyobb összegekért vállalt kezességet Futó József, hogy a bankok könnyebben adjanak készpénzt a két testvérnek.

Gyanúra egyáltalán nem volt oka, annál kevésbé, mert csak egyszerű kezességről volt szó, és a két Szathmáry-testvér egyáltalán nem mutatta, hogy vagyonilag nem valami kitűnően állanak. Sőt úgy mutatták Futó Józsefnek, hogy ez az aláírás csak a legegyszerűbb rokoni szivesség, a legesekélyebb áldozatba sem kerül.

Egyszer azután egyre-másra jöttek a sommás végzések, a hitezők pereltek és kiderült, hogy a két Szathmáry testvérnek semmije sincs. A kezességnek kellett mindent kifizetni.

A hitezők hirtelen megtámadták Futó Józsefet. Majd a csődöt is megkérték ellene és a kezességekből kifolyólag elveszett minden vagyona. A birtokát elárverezték.

Réz Bertalan ma foglalja el hivatalát.

Új beosztás a rendőrségen. — Az oktatókapitányi állás. — Bartha Béla ügye. —

A rendőrség beléletében nem minden-napi esemény fog lezajlani a mai napon. A nagyközönségnek talán nem is volna szabad észrevennie a változást, az ügyek intézésében Réz Bertalan távozása, illetőleg a mai napon való visszatérése nem szabad, hogy erősebb zökkenéssel járjon. Elismeréssel konstatáljuk, hogy a két felfüggesztett rendőrkapitány reszortügyei a négy hónapi kivételes állapot alatt nem szenvedtek hátrányt.

Tudvalevőleg még csak Réz Bertalan fegyelmi ügye nyert befejezést, amennyiben a fegyelmi választmány teljesen felmentette. Bartha Béla ügye még függőben van, de beavatott körökben figyelemreméltó nyilatkozatok hangzottak el az elintézésre vonatkozólag.

Réz Bertalant testületileg kereste föl a rendőrség tisztikara lakásán és melegen üdvözölték a felmentés alkalmából. Gerő Armin főkapitány intézkedett, hogy Réz Bertalan minél előbb foglalja el helyét, ahonnan méltatlanul szorították ki.

A rendőrkapitánynak kézbesítették a főkapitány utasítását és ennek értelmében Réz Bertalan a mai napon veszi át ügyosztálya vezetését. Mint értesültünk, a főkapitány az egész tisztikar jelenlétében fog kifejezést adni abbéli örömeinek, hogy a tisztikar e régi, korrekt tagja visszatérhet hivatalába.

A bevonuló kapitány reszortja némileg szűkebbre szorul. A főkapitány új beosztást

Végül még vétkes bukás miatt is megindult ellene az eljárás. Tegnap volt az ügy főtárgyalása a nagyvárad kir. törvényszék büntető bírósága előtt Ember Géza törvényszéki bíró elnökléte alatt.

Futó József előadta, hogy őt egyáltalán semmi hiba sem terheli a csőd ügyében. Nem is gondolhatta, hogy a kezességnek vagyönbukás lesz a következménye.

A jegyző teljes ártatlanságát bizonyította Némethy Gyula dr ügyvéd, csődtömeg-gondnok is, valamint az összes iratok.

A bíróság természetesen felmentette a jegyzőt a vád és következményei alól. A jegyző, aki valósággal beteg lett az ügynek, a szerencsétlenség annyira megviselte, hogy az ítéletkihirdetéskor könnyekre fakadt.

Az ítéletben az ügyész is megnyugodott, s így az jogerős.

A román miniszterelnök Bécsben. Titu Majorescu román miniszterelnök Bécsbe utazott. Innen a miniszterelnök Münchenen keresztül Németországba megy, ahol a Taunus vidékén tölti hosszabb szabadságidejét.

létesített, amely szerint a gyalogos rendőrség és szolgálati beosztás fölött való rendelkezést megtartja továbbra is Zilahy Antal ker. rendőrfelügyelő, aki eddig ellátta a Réz reszortját is.

Réz Bertalan pedig ismét megkapja a lovas rendőrség, a bérkocsi ipar és a közegészségügyi reszort vezetését.

Az oktatókapitányi állás betöltője: Egely Alajos 2 heti szabadságra megy. Ez alatt Horváth Géza fogja helyettesíteni.

Fölötte érdekes az a kombináció, amelyet arra az esetre tippelnek, hogy ha Bartha Béla ügye is eldől. A közvélelem az, hogy ezt a fegyelmet huzzák ameddig csak lehet. De erősen tartja magát az a híresztelés is, hogy Bartha Béla csak pénzbüntetést fog kapni. Viszont ha teljes szigorral sujtanak rá, akkor állását is elvesztheti.

Ha visszatér állásába, akkor a jövő év március havában következnek reá kritikuss napok, mert lehet, hogy addig életbe lép az új városi törvény és akkor az oktató kapitányt a főispán fogja kinevezni. Beavatottak szerint pedig Barthát ekkor elejtenék.

Viszont azonban, ha megmarad a választási rendszer, az oktató kapitányi állás ismét a közgyűlés elé kerül, mert Bartha időközi választáson került be. Tehát márciusban lejár a mandátuma. Hogy aztán a közgyűlés Réz Bertalan felmentése után hogyan fog gondolkodni: azt felesleges kimagyarázni.

HERBST Arany-, ezüst-ékszer és óra

: áruhaza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.

Guttman-ház (Barna Jenő női divattárlate mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyak-láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2, 50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kes és villa 6 pár 13-14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és játalakítások olcsón eszközöltnék.
Szemüvegek beteg szemekhez orvosi recept nélkül kaphatók.

Harminc ember a halál torkában.

Tömeges gombamérgezés.

Csütörtök este harminc ember élete forgott komoly veszedelemben Tenke határában. A szerencsétlen emberek gombamérgezést kaptak és kevésbe mult, hogy mindnyájan el nem pusztultak. Az esetért senki sem felelős, mert a munkások maguk szedték a csaknem katasztrófát előidéző gombát. Az esetről tudósítónk a következőket jelenti.

A tenkei járásban már napok óta dolgozik a telefonvezetékek építésén harminc ember. A munkások csütörtök délutánra már Tenke határába érkeztek és ott szerelték a drótokat. Munka végeztével az erdőszélén pihentek le az emberek és hozzákésülődtek a vacsorához. Legtöbben szalonát akartak sütni és ezért egyik társukat beküldték az erdőbe, hogy száraz galyat szerezzen.

Alig távozott el galyért az ember, mikor nagy lelkendezve jött vissza, jelentette, hogy nagyszerű gombát talált az erdőben. Egyszerre talpon voltak a munkások és jó csomót szedtek össze a különben igen szép gombából. Vigan pattogott a tűz, az emberek serényen készítették a kitünőnek ígérkező gombavacsorát.

Mikor elkészültek vele, mohón láttak hozzá a jól-rosszul elkészített vacsorához. A gombából meglehetősen mennyiséget evett minden ember. Vacsora után lepihentek. Alig heverészték a szunyadó tűz körül egy negyedórát, mikor kínos görcsök vették elő a munkásokat. Leírhatatlan rémület tört ki az emberek között. Mindenik azt hitte, hogy kolerába estek.

Egyetlen egy fiatal ember volt, aki nem evett a gombából, ez azonnal a legközelebbi vasuti állomásra ment és onnan egy vasuti hajtány segítségével Tenkére sietett, ahol jelentette az esetet az előjáróságnak. A regény jelentése nagy rémületet idézett elő, mert úgy adta elő az esetet, hogy társai kolerában vannak.

Dr Elek Sándor több ember társaságában nyomban utra kelt a betegek segítségére. Rettenetes állapotban találta őket az orvos. A kintől összekékülve, összezsugorodott tagokkal, eszméletlenül feküdt 10 ember. A többiek eszméletükönél voltak, de iszonyuan szenvedtek. Az orvos azonnal megállapította a gombamérgezést és ellenszert adott be. A könnyebb természetű betegeket ott hagyta a helyszínen, a súlyos betegeket pedig beszállították Tenkére, ahol azonnal gyomormosást alkalmazott. Tegnap délre már lényegesen javult a betegek állapota.

Az orvos megállapította, hogy ha csak fél órát késnek az értesítéssel, a tiz súlyosabb mérgezés halállal végződik.

Minisztertanács.

Budapest, okt. 10.

(Saját tud.) Ma gróf Tisza István elnöklésével minisztertanács volt, amelyen folyó ügyeket tárgyaltak és hosszasan foglalkoztak a horvát kérdéssel.

..FIREK..

□ □ □

Tájékoztató.

Okt. 19. Kath. Legényegylet házi estélye este 8 órakor.

* **A városi tisztviselők fizetésrendezése.** Nagyvárad városa ad-hoc bizottságot küldött ki a városi tisztviselő állásoknak az új törvény rendelkezései alapján leendő átszervezése és beosztása, valamint a fizetések megállapítása tárgyában. A bizottság feladatainak megfelelő s a tárgyalások eredményét már ismertettük. Tegnap délelőtt tartotta utolsó, záróülését, amelyen a megállapodásokat jegyzőkönyvbe foglalták.

* **Az Urak Mária Kongregációja** holnap, vasárnap reggel fél 8 órakor tartja közös szent áldozását. Előtte egynegyed 8 órakor Kolonia-gyűlés.

* **Ujabb felebbezések a tűzér-laktanya ügyében.** A honvédtűzér-laktanya építési munkálatainak odaitélése tárgyában hozott közgyűlési határozat ellen tegnap ismét adtak be felebbezést, még pedig kettőt is. A Schwarcz és Ullmann vas-kereskedő cég azért felebbez, mert dacára, hogy ő adta be a legolcsóbb ajánlatot a kályhákra, mégis az Inceze-cégnek drágább ajánlatát fogadták el. — Markovits Lajos és Társa pedig azért felebbeznek, mert a mázólok munkát nem ők kapták, hanem a drágább Inceze-cég. Megjegyzendő, hogy ha a legolcsóbb ajánlatot fogadják el, akkor sem a Markovits és Társa kapták volna a mázólok munkát, mert volt náluknál még olcsóbb ajánlattevő is.

* **A Panama-csatorna megnyitása.** New-Yorkból jelentik, hogy Wilson elnök tegnap délután pontban három órakor megnyomott a Fehér Házban egy villamos gombot s néhány szempillantással utóbb hatalmas dinamitmennyiség robbant fel a Gambon-tó partján, levegőre röpitette azt a földréteget, amely a Panama-csatornában még elválasztotta az Atlanti-óceán vizét a Csendes-tengertől.

* **Iskolai szünet.** Nagyvárad városi községi elemi és polgári iskoláiban f. hó 13, 14 és 15-én, a szüret alkalmából a tanítás szünetel.

* **Bucsuzó tisztek.** Fényes bankett volt tegnap délbén a honvédtisztai étkezdében a távozó tisztek tiszteletére. Több gyalogsági tisztet helyeztek el s a bajtársak meleg hangon bucsuztak el egymástól. *Leles* Sándor százados Pozsonyba, *Mazurek* Béla főhadnagy és *Csabai Uy* Kálmán főhadnagy a budapesti 1. és *Simon* Béla hadnagy a lugosi 8. honv. tüzérezredhez kerülnek. A bucsuzó tisztekre *Ránffy* Zsigmond ezredes mondott köszöntőt.

* **Hogy történt a kóti lopás?** Tegnap számunkban megírtuk, hogy a kóti vasuti állomás hivatalos helyiségét ismeretlen tettesek betörték és a hivatalos pénzt megdézsmálták. Az esetről újabban a következőket jelenti tudósítónk. A kóti vasuti állomási előjárónak vendégei voltak szerdán este, akikkel sokáig fenn időzött. E közben megfedkeztek a hivatalos helyiség bezárásáról. A nyitott ajtón éjjel igen könnyen be tudott jutni a tolvaj, aki egyenesen a pénzszekrény feltöréséhez fogott, ami sikerült is neki. A kasszában azonban csak 30 korona készpénz volt, ezt magá-

hoz vette az illető, aztán távozás közben még egy postacsomagot emelt el. Zsákmanýával a betörő a közeli legelőre ment és ott első dolga volt a csomagot felbontani. Ebben ugyan nagyot csalódott, mert a csomagban szennyes gallérok voltak. A reá nézve értéktelen holmikot ott hagyta a legelőn. A megtartott vizsgálat megállapította, hogy a postabélyegeket nem a betörő vitte el, hanem a nyitva hagyott ajtón és ablakon keresztül keletkezett lég-huzam szórta szét. A nyomozást *Szegedi* György komádi csendőrmester vezeti nagy appafatással és az eddig szerzett bizonyítékok alapján nagyon valószínű, hogy már ma kézrekeríti a tettest.

* **A Zichy-barlang vasuti közlekedése.** Az eddigi szokásoktól eltérőleg, a kirándulási kedv fokozása végett és a nagy érdeklődés következtében az államvasutak igazgatósága egy igen üdvös rendeletet adott ki. A rendelet szerint a Zichy-barlangnál minden egyes személyvonat meg fog állani. Így semmi akadályja sincs a kirándulásoknak.

* **Beszűntetett országos vásár.** A zsidói főszolgabíró tudatja, hogy a f. hó 13. és 14-ére eső zsidói országos vásárt a Szatmár- és Kolozs megyékben előforduló koleramegbetegedésekre való tekintettel beszüntetik. Ugyiszintén Szilágymegye alispánja is táviratilag közli a rendőrséggel, hogy a tasnádi (okt. 15-16), a sarmasági (okt. 13-14) és a sártándi (okt. 17) országos vásárokat fenti megokolással beültotta.

* **Tűz a zsidó templomban.** Tegnap délelőtt, mikor a katonavárosi orthodox templomban éppen a szokásos ünnepi szertartások folytak, a villanyerőre berendezett ventilátor elromlott, lezuhant s szétért egy gázcsillárt. Az eset az ünneplők seregében nagy riadalmat okozott, mindenki azt hitte, hogy a gázcsapokon kiömlő gáz meggyullad s fölrobbantja az egész templomot. A jelenlevők, különösen a karzaton lévő nők irtózatos lármát csapva menekülni igyekeztek s az egész templomban óriási felfordulás keletkezett. Nemsokára, a szokott pontossággal megérkezett a velencei tűzoltókirendeltség egy szerkcsija s a központból tizenöt tűzoltóval, de dolguk már nem akadt. A közönség látva, hogy minden veszélytől távol áll, nyugodtan visszatért a templomba, ahol a szertartásokat zavartalanul folytatták tovább.

* **A kamara értesítése.** Mint ismeretes az északamerikai egyesült államok új és tetemes mérsékléseket tartalmazó vám-tarifája a folyó hó elején életbe lépett. Addig is míg ez új tarifa hiteles és teljes szövegének birtokába jutunk a magyar vámpolitikai központ értesülései alapján a kamarai kerületünket érdeklő tételeknél történt eddig ismertetteit változtatásokat a következőkben ismertjük: Chloroform: régi vámtétel 10 cent, új vámtétel fontonkint 2 cent. Kénaether: régi vámtétel 0 cent, új vámtétel fontonkint 4 cent. Illatosított toilett szappan, az ért. 50 százaléka az ért. 30 százaléka. Nem illatosított toilett szappan, az ért. 20 százaléka az ért. 10 százaléka. Gyógyszappan 20 cent. font az ért. 20 százaléka. Minden más szappan, az ért. 20 százaléka ért. 5 százaléka. Öblös üveg, préselt készorült vagy mustrás, az ért. 60 százaléka az értéke 45 százaléka. Üveg vagy kristály lencsék az ért. 45 illetve tucat. 10 cent és az ért. 45 százaléka az ért. 25 százaléka. Kosárfonó áruk az ért. 45 százaléka az ért. 25 százaléka. Arpa-Sonka fontonkint 4 cent. ért. mentes. Arpa-

maláta érték 45 cent, 34 fontonkint az ért. 25 cent 34 fontonkint. Rizs tisztított 2 cent fontonkint az ért. 1 cent fontonkint. Rizs liszt egynegyed cent fontonkint az ért. 1 cent. Buza 25 cent hektoliterenkint ért. mentes. Zab 15 cent hektoliterenkint ért. 6 cent nektol. Hasított borsó 45 cent hektoliterenkint ért. 20 százaléka. Marha 2—3. 75 ill. az ért. 27 ért. mentes fél százaléka. Juh darabonkint 75—150 cent ért. mentes. Nagyvárad, 1913. okt. 10. A nagyvárad kereshedelmi és iparkamara: Dr Moskovits József elnök, dr Sarkadi Lajos titkár.

* Borzalmas halál a kutban.

Lencsés Klára huszonhat éves fiatal asszony tegnap délelőtt vízért ment a margitai közkútra. Vízhozás közben egyensúlyt veszített és bele esett a kutba. A szerencsétlenségnek több szemtanúja volt, akik azonnal a veszedelmes helyzetben lévő asszony megmentésére siettek. Sikerült is a szerencsétlen asszonyt a kut mélyéből kiemelni, azonban mikor már majd a káváig húzták fel, ismét visszajötték. Ezután még egyszer megkísérelték a kihuzást, de ismét eredménytelenül. Ujból vissza zuhant a szerencsétlen asszony. Végre harmadszori kísérletezés után felszínre tudták huzni, ekkorra azonban már megvolt halva.

* **A beszélő mozi.** A csodák korszakát éljük. Fejünk felett az ember úgy repül, akárcsak a madár. A legelhagyottabb tanyán hirtelen felhangzik Caruso éneke, vagy a Szent Péter bazilika felejtetlen husvéti „Miserere“-je. Az ember térdre hull a halhatatlan emberi genialitás nagyszerűsége előtt. S most hirtelen elsötétül a bemutató terem s a kifeszített fehér vásznon megjelenik a „való élet“. A főváros válogatott elit közönségének, élén József főherceggel, jutott osztályrészül, hogy Edison Alva Tamás korszakot alkotó találmánya, a beszélő mozi előtt hódolatát kifejezze. E csodálatos találmányt, amelyet lángeszű alkotója „Kinetophonnak“ nevezett el, magyarázni nem lehet. Látni és hallani kell azt, hogy elragadtatással honoráljuk a valóságos élet halhatatlanná tevőjét. Örökké él az, akit a kinetophon szerkezete egyszer megrögzített. A legnagyobb színművészek, világhírű politikusok, uralkodók, most már nemcsak a história aranylapjain élnek, hanem halhatatlanságukat, hanem valójában élni fognak addig, míg a világ fennáll. Ezt eredményezte Edison csodálatos találmánya, a kinetophon. A bemutatón résztvevő szerencsés közönség, mely a budapesti zeneakadémia disztermét e hó 2. és 3-án, két estét át zsufozásig betöltötte, teljesen megelégedett arról, hogy vásznonra vetített gépies előadás vett részt s a produkció közben lelkesen tapsolta a kinetophon közreműködőit. Áhítatos csendben figyelte a művészeket s miként ha színház-előadásra venne részt, kitörő lelkesedésben fejezte ki óriási elragadtatását. Az előadás után József főherceg meleg hangon elismerését fejezte ki a jelenlevő Graf tanár, Edison egyik főmunkatársa és Gönczy József igazgató előtt s megengedte, hogy elragadtatásáról Edisons kábeltelegram útján értesítsék. Rövidesen az egész ország megismeri majd a Kinetophon csodás működését, mely a legnagyobb precizitással s minden zavaró zökkenő nélkül megteremtette korszakunk legnagyobb felfedezését, a beszélő mozit.

* **A háboru után.** Nagy anyagi gondok súlyosan terhelik Bulgáriát. Hitele az ausztriai és magyar pénzpiacra már rég kimerült, két hét múlva esedékes lesz a hadiszerek szállításáról 380 millió franknyi tartozása, amelyet előreláthatólag nem lesz képes kiegyenlíteni, kincstári jegyeit nem fogja tudni beváltani és ezek a kincstári jegyek egyelőre mint papírpénz forgalom-

ban maradnak. Ez a körülmény okozta, hogy egy Napoleonarany ma Bulgáriában 22 bolgár frank, sőt egy román száz leis bankjegy 106 bolgár franknak, illetve levának felel meg. A legutóbb megejtett hivatalos számítások szerint a bolgár sereg a két háboruban 52.000 halottat és sebesültet vevett s a mi a legszomorubb a dologban, a sebesültek közül legalább 10.000 örök életére nyomorék marad. Ezeknek ellátásáról az állam tartozik gondoskodni.

* **„Élet a jogakadémián“.** A jogakadémia szolgálja volt Holbar Ferenc, akinek egyik és nélkülözhetetlen és szeretetreméltó tulajdonsága vala, hogy üres óráiban s bubánatában igen szeretett a boroskancsó vagy teszem azt a pálinkás kancsó fenekére nézni. Ilyenkor aztán megjött a kedve s kezdte más szemmel nézni ezt a nyomorult világot, rájött hogy ő tulajdonképpen akadémiai professzor, akinek a többi professzorok csak kollegái, az akadémia polgárok pedig kedves tünitványai. Afeletti örömeiben, hogy eme fontos és az ő életére nagy kihatással bíró örvendetes ténynek tudatára ébredt virágos kedve támadt s össze-vissza ölelt csókolt mindenkit, kezdve legfelülről le a pirosindexes gólyáig. Ez mind csak meglelt volna valahogy s a rendőrség nem igen tartotta volna kötelességének, hogy Holbar rózsás álmának véget vessen, ha a szolgál, aki borközi állásban lévén, azt gondolta magáról, hogy akadémiai professzorrá nőtte ki magát, reá nem veti szemét a fehérrépre is s ha megmarad az akadémia évszázados sokat látott, sokat tapasztalt falai között. De Holbar ur érvényesülni akart, nem akarta, hogy tovább is lenyűgözve tartásuk tehetségét azok a komor falak: kijött az utcára s a járókelőkhez csókért esdeklett, amely visszaadható is lesz.

Ez aztán szemet szurt a rendőrségnek. Bevittette a berugott ipsét s lezáratta. Ekkorra már valószínűleg magához tért Holbar ur s meggyőződött róla, hogy mégis csak kár volt az akadémia évszázados falait a dutyi vakolatával felcsérélni. Hi pedig még nem ébredt fel, kívánunk szép álmokat, de csókot nem, mert az az álmokönyv szerint bánatot jelent.

* **A tangó Nagyváradon.** Antalffy Margitka, a kitűnő táncitanárnő óriási áldozatok árán lehozta Nagyváradra a tangót, a mely most valósággal lázba ejtette az egész fővárost. A kitűnő balletmesternő nov. 3-án kezd meg az ideai táncitanítási kurzust, amely három hónapra fog terjedni. Lesz gyermekdiák kolon s külön a felnőtteknek. A beiratkozások már folynak a Teleky-utcai táncintézetben (3. szám I. em.). Minden vasárnap délután és este nagy boszton-gyakorló kolon. Külön balletanfolyam. A szezon szenzációs táncát: a tangót eddig egyedül az Antalffy-táncintézet jogosult Nagyváradon tanítani. A bájtos táncból különórák alatt lehet csak leekétni a nap bármely szakában.

* **A m. kir. honvédszenekar** ma, szombaton este a „Fekete Sas“ kávéházban hangversenyt rendez. Műsor a következő: 1. 69-ik Gyalogezred jubileumi induló Frycsaj R. 2. „Cica“ keringő Bodnarz. 3. „Hunyadi László“ nyitány Erkel F. 4. Nagy egyveleg „Hoffmann meséi“ c. op.-ból Offenbach J. 5. „Vidáman“ tipegő Strauss János. 6. Nagy ábránd „Sulamith“ című daljátékból Frycsaj R. 7. „Nász“ induló Mendelssohn F. 8. Nagy egyveleg „Eva“ című operettből Lehár F. 9. „Suspínul (Sóhaj)“ keringő Ivanovici J. 10. „Rabló“ induló „Hercegkisasszony“ c. op.-ból Lehár F.

* **Thea-délután és tombola a photoclub és Karácsonyi Géza kiállításán.** Vasárnap, f. hó 12-én d. u. 5 órakor ismét pezsgő élet lesz a Photo-Club intim, télikertszerű helyiségében. A kiállítás rendezősége délutáni theára hívja

meg a város intelligenciáját és ennek keretében tombolat rendez, melynek nyereségtárgyai a tárlat szebbnél-szebb, díjnyertes képei lesznek. Így ismét alkalma lesz Nagyvárad közönségének, hogy egy délutánt olcsón, szép helyen és kellemes társaságban tölthessen el. A buffet az elsőrangú Novomeszky-féle cukrászda szolgáltatja, ami már magában is biztosítja a közönséget a thea-délután nivójáról.

* **Uj műsor a Vigadó mozgóban.** Szenzációs ujdonságok érkeztek a Vigadó mozgóba, amelyek szombaton és vasárnap kerülnek bemutatásra. A modern társadalmi életből vette izgalmas tárgyát a nagyszabású slágerdráma! „Ki a győztes?“ címmel. Gyönyörű kiállítás, elsőrendű művészi alakítások jellemzik a 3 felvonásos darabot. Pompás derűre fakaszt „A három jó madár“ és „Tóni, mint irodafőnök“ című bohózat. „A megrongált festmény“ színmű és egy remek természeti felvétel egészíti ki a műsort. Az előadások szombaton d. u. 6 órakor és vasárnap délután 3 órakor kezdődnek.

x **Szabadkai női tambura zenekar a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban hangversenyez az országos hírnévre örvendő szabadkai női tambura zenekar Kurina Mátyas karmester vezetése alatt egy elsőrangú erőkből összeállított tambura és énekkar, naponta változatos műsorral, a társulat magán és ének számokkal működik közre, a társulat tagjai, Szatmári Lilike, Balogh Mariska, Pécsi Margit, Szűcs Annuska és Vég Micike énekesnők. Kezde este 8 órakor, szabad bemenet. Szíves pártfogást kér Kurina Mátyas karmester.

x **Ujhelyi Róza** nőikalap üzletét Rimanóczy-utca (Koloszvály házba) Royal kávéházzal szembe helyezte át, hol eredeti párisi modellekből állandó választék áll a hölgyközönség rendelkezésére, mit olcsóbb boltbér mellett rendkívül jutányosan árusít.

x **Szöllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Este van, este van,** kiki nyugalmában kicsiny kis fiacskám alszik a karomban, bizonyosan álmodik kocsiról, lóról és egyéb játékról, hozok is én néki a Párisi Bazárból.

x **A városligeti kútháznál,** közvetlen az alagút mellett egy modern, télen is lakható három szobás szöllő-lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó, vagy előnyös feltételek mellett a ház örök áron eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

x **Vörösbor!** Nyáron a legkellemesebb ital! Literje 96 fillér. — Csodaszép mézédés csemegeszöllő; kitűnő pecsenye és pezsgőborok; kőbányai maláta és szalon sörök, MERTZ NANDOR csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon: 448. sz.

FLEGMAN

női-divat terme
kiváló szabásu
angol kosztümöt és francia
ruhát mérsékelt árakban
készít.

x
n. b. i.
miklós
külföldi
pártfog
szücsö

x
seivel
női-é
moder
utca 1

PO

Telef

x
Nagy-V
Javitás
minden
rúbtól
Szegecs
tüzmen
ablakre
hívásra

x
szon
női há
férfi h
harisn
80 fill
csipke
lőről
nál S

x
zönse
Rác
eredet
sékelt

x
szer, k
várado
erőre
-csizol
munká

x
auto
autom
az öss
cikk
(telef
cégne
ház-u
holu
a legi
szüks
hetik

12

Telef

x
JULIE
Színhá
Teleo

*
szám a
nyos á
hatók
gária

x **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük a n. b. rendelőinket, hogy Hatvany és Szentmiklóssy szücsök beltagja, Hatvany hosszabb külföldi tanulmányutról haza érkezett. Szives pártfogást kérünk Hatvany és Szentmiklóssy szücsök, Nagy Sándor-utca 1.

x **Erdekeiben áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa urinői- és papi szabókat.* Meglehető olcsó árak modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legolcsóbbtól a legdiszesebb kivitelig, törv és rajz szerint. Szegesselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **Tekintettel a rossz pénzvisszonyokra** leszállítottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitz hímezés 24 fillértől. 1 m. csipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyű 30 fillértől kapható **Ungerleider Salomon-nál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyitott Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Méréselt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testegyenestő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja automobilon, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkeiben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Körház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol egy a helyi, mint az átutazó automobilon a legideálisabb garaget találják és egyúttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Kammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

x **Meghódította a hölgyeket** MLLÉ JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

x **Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Iskola idényre** torna cipők 2 koronától kezdve. Gyermek cipők 20-25 számig 2 korona, 26-28 számig 4 korona, 29-34 számig 5 korona. Fiu boks cipő 35-39 számig 7 korona, női chevrou vagy boks cipő 7 korona, férfi chevrou vagy boks cipő 8 korona. Finom női parti félcipők 5 korona, divatos férfi kalapok 3 koronától kezdve *Feketénél*, Szent-János-utca, Kispipa mellett.

x **FIGYELEM!** Óriási választékok iskola szerekben csak *Klein Vilmos és Társa* cégnél találhatunk u. m. író és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszíjak 30 fillértől, továbbá fiu és leány intézeti fehérneműk, iskolai lüster és cloth kötények, gyermek esőernyők, fiu sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemű kézimunka anyagok. Csőből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 250 fillért. 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, galérok 20 fillértől, 30000 méter arefátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhethetünk be, Rákóczy-ut 18.

x **Színházba menet** találja a vásárló közönség az Aszódi-féle cukorka és csokoládé-bonbon üzleteit. Tisztelettel értesítem úgy a nagyváradit, mint a vidéki elite közönséget, hogy ő felsége Vilmos német császár legkedveltebb cukorkáit Hildebrand udv. szállító Berlinből kizárólag csakis nékem szállítja és így a cukorka szakértő közönség most már különbséget fog tudni tenni cukorka között. Cukorkáim frissek és élvezhetőek, valamint olcsó árban számítom. A közönség figyelmébe ajánlom Kossuth-utcai főüzletemet hol reggeltől estig a 8-féle zamatu pörkölt kávék frissen és melegen a közönség rendelkezésére áll, elkülönített kávé-pörköltben. Vigyázatot kérek — Rákóczy-uti fióküzletem a Csokoládé király mivel csak kizárólag cukorkákat árusít, így vasárnap egész nap nyitva van a közönség kényelmére. Kugler Gerbaud cukorkák és cukrászsütemények budapesti árakkal üzletben kaphatók. Telefon rendeléseket kérek 635-, 610-, 10-16. A legcsekélyebb mennyiséget is azonnal gyorsküldővel haza szállítom.

Fogak és fogsorok úgy kaucukba mint aranyba foglaltva szájpaddás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartó fogtöméseket készít

Kugel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Szülők figyelmébe!

Legjobb gyermek cipők teljes fiu kelengyék legolcsóbban

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

Egy jó házból való fiu tanulóul

felvétetik fizetéssel
Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében
Rákóczy-ut 4.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhethet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett

Legszebb és legolcsóbb
zománctáblák
Diósy Sománál

Telefon 839.

Telefon 839.

SZÍNHÁZ

...
Hetű műsor.

Szombat: Parasztbecsület. — Assunta Spina.

Vasárnap délután: Éva; este: Gyimesi vadvirág. (Népszimű.)

Éva — vasárnap délután. Hirt adtuk már arról, hogy vasárnap délután, a mult idény egyik pompás sikerű operettje Lehár Ferenc Évája kerül színre. A vasárnap délutáni előadásban a címszerepet Görög Olga, Pipsit pedig T. Sándor Ilona játssza, kit ez alkalommal először lát nagyobb szerepben a nagyváradit közönség

Assunta Spina — másodsor. A tognap este szép sikerrel bemutatott olasz dráma előadását ma, szombaton este megismétlik és ez alkalommal az olasz drámát Mascagni „Parasztbecsület“-e előzi meg.

Samuka. Hétfőn este bemutató lesz a Szigligeti színházban. A vigjátékszemélyzet színe-java Samukát egy hozzánk a budapesti sikeren keresztül Németországból jött énekes bohózatot mutat be, amely *Woist das Kind?* címmel Németországban száznál több előadást ért meg. A Samuka fordításában aztán gondoskodás történt arról is, hogy a helyzetkomikumokkal teli bohózat a magyar aktuális ötletekben is gazdag legyen. A Samuka hétfői premierje elé méltó érdeklődéssel tekint a nagyváradit színházi publikum.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Elítelt párbajozók. A nagyváradit kir. törvényszék büntető bírósága érdekes párbajügygel foglalkozott tegnap. *Gorove István* és *Paksy János* ez év márciusában egy összeszólalkozásból kifolyólag párbajt vívtak és a bíróság tegnap párviadal vétségéért vonta felelősségre őket. Mindkettőjüket elítélte 8-8 napi államfogházra. Az ítéletben megnyugodtak.

IRODALOM

A mi lapunk. A Katolikus Háziasz-szonyok Országos Szövetségének, vidéki egyesületeinek és a Katolikus Tisztviselők és Női Kereskedelmi Alkalmazottak országos Szövetségének hivatalos lapjának 8-ik száma a következő tartalommal jelent meg: Szövetségi élet. — Egy darab Anglia (II. Képek a nők választójogi világkongresszusáról): özv. Báthory Nándorné. — A nőmozgalom története: dr Hendel Ottó. — Könyvekről: dr Irsay Arturné. — Állásközvetítés. — Kat. tisztviselők rovata.

SPORT

Bajnoki mérkőzések. Kettős bajnoki mérkőzés fog lefolyni vasárnap a Sporttéren. A közönségnek ismét alkalma lesz kedvenc csapatának, a NAC-nak játékában gyönyörködni. Ez alkalommal a NAC-nak a NSE lesz az ellenfele, amely az egész héten át szorgalmasan trenirozott, hogy méltóan állja meg helyét a kitűnő NAC csapattal szemben. Az érdekes mérkőzés után a NSE játszik a DKASE csapatával. A két ellenfél majdnem egyenrangú s így élvezetes játékban lesz része a közönségnek. Az elmúlt évben is mérkőzött a két csapat s a NSE csak az utolsó percekben tudta a mérkőzést a maga javára eldönteni. Vasárnap is valószínűleg az utolsó percig kétséges lesz a győzelem. A NAC—NSC mérkőzés délután 1 órakor, a NSE—DKASE mérkőzés pedig 3 órakor kezdődik.

TÁVIRÁTOK

Német császár látogatása.

Bécs, okt. 10.

(Saját tud.) Mint hivatalosan jelentik, Vilmos német császár e hó 26-án I. Ferencz József látogatására Bécsbe érkezik, ahol egy napot fog tölteni.

Eltűnt ügyvéd.

Budapest, október 10.

Dr Somló Samu ügyvéd e hó elején eltűnt. Utoljára október 5-én Budapesten volt dr Molnár Gyula ügyvédjelölt barátjánál és azóta nyoma veszett.

Letartóztatott tanár.

Budapest, okt. 10.

(Saját tudósítónktól.) A rendőrség letartóztatta Turcsányi Tihamér főgimnáziumi tanárt, aki ellen Kostyál Miklós képviselő feljelentést tett, család miatt. A tanár egy alakulandó balatoni részvénytársaság vezérigazgatójának adta ki magát, részvényeket jegyeztetett a képviselővel és így több ezer koronát csalt ki tőle. A képviselő feljelen-

tésére még 12 feljelentés érkezett a rendőrségre, mire Tomcsányit letartóztatták.

Bizalom.

Makó, okt. 10.

Csanád-megye állandó választmánya tegnap foglalkozott a kormány bemutatkozó leiratával és elhatározta, hogy a közgyűlés elé Tiszát és a kormányát támogató bizalmi indítványt terjeszt.

Vasuti szerencsétlenség.

Genf, okt. 10.

(Saját tud.) A Szent-Gotthard vasuton borzalmas vasuti szerencsétlenség történt. Cade-Nazzó közelében a vonat lezuhant a mélységbe, 5 vasutas azonnal meghalt és igen sok utas súlyosan megsebesült.

Vadorzók támadása.

Sopron, okt. 10.

(Saját tud.) Herceg Eszterházy uradalomban a vadorzók megtámadták az uradalom három erdészét, agyonlőtték őket, azután elmenekültek. A csendőrség nagy apparátussal keresi a vadorzó csapatot.

Repülőgép-posta.

Páris, okt. 10.

A francia kereskedelmi miniszterium érdekes kísérleteket végeztet azzal, hogy lehet-e repülőgépen szárazföldről leveleket és postacsomagokat eljuttatni már uton lévő, de a parttól még nem messze lévő hajókra.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	10.64
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.40
Októberi rozs	— — —	8.16
Áprilisi rozs (1914)	— — —	8.89
Októberi zab	— — —	7.56
Áprilisi zab (1914)	— — —	7.75
Tengeri 1914 májusra	— — —	6.46

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	824.—
Osztrák hitelrészvény	—	627.—
4%-os koronajáradék	—	80.95
Osztr. magy. államv.	—	696.—
Jelzálogbank	— — —	425.25
Leszámitoló és pénzváltó	—	512.—
Hazai bank	— — —	285.—
Magyar bank	— — —	561.75
Keresk. bank	— — —	3720.—
Rimamurányi	— — —	683.—
Salgótarjáni kőszén	— — —	756.50
M. Ált. Kőszénbánya	— — —	1040.—
Közuti vasut	— — —	640.50
Városi villamos	— — —	360.50
Adria	— — —	573.—
Atlantika	— — —	—.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

VIGADÓ

mozgósínház

szenzációja

szombaton és vasárnap
kerül bemutatásra:

 Ki a győztes!

modern 3 felvonásos társadalmi dráma, főszerepeket

a berlini Deutsches-Theater

legkiválóbb művészei játszák.

A műsor többi része is valami remek ujdonság.

Rendes, nem fel-
emelt helyárak!

Jegyek előre válthatók!

Ha nincs megelekedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval hármikból. Keresse fel **DARABONT** GY. és **TARSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalui és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Üzlet áthelyezés

a

Hungária cipőgyár

r.-t.

(ezelőtt Moskovits Farkas és Tsa.)

Bémer-téri fiók üzletét

október 1-én ugyan-
csak azon házba, Rá-
kóczi-uti részén levő
Ujhelyi-féle női
kalap üzlethelyiségbe
helyezte át.

Biharvármegye központi járás főszolgabírójától.

780—1913. sz.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett kö-
rözstarjáni segédjegyzői állásra pályázatot
hirdetek.

Az állás javadalmazása 1000 korona
évi fizetés, valamint szabad lakás.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy
képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat
igazoló okmányokkal felszerelt kérvényei-
ket hozzám ez évi október hó 25. nap-
jáig annyival is inkább nyujtsák be, mert
a később érkezőket figyelembe venni nem
fogom.

A választás kitűzése iránt később
fogok intézkedni.

Nagyvárad, 1913 szeptember hó 27.

Nagy Márton,
főszolgabíró.

Zálogkölcsonöket

arany és ezüstneműekre, ék-
szerekre kulánsan folyósít a

**„Biharmegyei Takarékpénztár
Zálogintézete“**

Kossuth Lajos-utca 3. szám.

Pénztári órák:

délelőtt 8—12. délután 2—5.

Telefon 148. sz. Telefon 148. sz.

Két középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulóknak
fizetéssel felvétetik
a **Szent László-nyomdában.**

Tüzijáték kiállítás

özv. Kádár János-né

elsőrangu fűszer- és csemege kereskedésében.

a legelsőbrangu különlegességek
előnyös bevásárlási forrása.

Kugler H. Gerbaud főraktára.

Telefon 85. sz.

Telefon 85. sz.

A
jó bornak
nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy
mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan beren-
deztett ötteleme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kínú saját termésű
borai, **előzékeny kiszolgálás**, szo-
lid polgári árak. **Abonensek naponta
felvétetnek.**

**Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár**
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes
pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Újonnan épült intézeti helyiségünkben léte-
sített **safe-deposit osztályunkban** külön-
féle nagyságu pénzszekrények (safes) csekély
díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél ér-
téktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti
és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő
biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségüket az ér-
deklődőknek készséggel bemutatjuk és részle-
tes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszert, pipereszappant, kozmetical, arc- és
kézapolási, háztartási, hajápolási és általában
mindenféle a kozmeticeába vágó cikkeket a leg-
jobból a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál
akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik ki-
adásban most megjelent «illatszert és háztartási
értéstitőket» melyet ingyen és bérmentve küld:
«HEZ» illatszert és háztartási cikkek szaküzlete nagy-
ban és kicsinyben B.-pest, VIII., Köfaragó-u. 7. sz.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges
és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szak-
mába vágó cikkeket, ugymint:
**disz- és igás-szerszá-
mot**, nyerges és versenyostoro-
kat. Kívánatra megrendelés után
is készítenek a legegyszerűbbtől a
legdiszesebb kivitelig, **feltűnő
szolid árak mellett.**

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rende-
lésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Osillátorok,

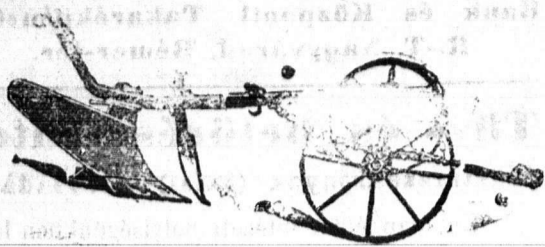
évlámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Ekék, vasboronák őszi szántásra

előnyös árban, készpénzfizetés mellett a GITYE-gyárban kaphatók.

Terménytisztító rosta aratási idényre gyári árban. **Borprések, szőlőszúzók** már most megrendelhetők jutányos árban **présfelülnyomóval**, ezek mind készpénzfizetés esetén olcsó árban. Minden darab szavatossággal.

Gitye Demeter Fia gépgyára Nváradon. Templom-tér

4FIYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

8 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 For. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. Férfi ingek jó minőségben 1-94 kor., női ingek 1-94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikülők 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és
kőfaragó telepe

Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfi fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölit és vasbetetes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatalcák és ellenzők,

fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén

házhoz szállítva 50 K° zsákokban

kimérve 100 K° 5 korona.

Tarsoly és Risztó

különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.